

პროექტი „დაგასუფთაოთ საქართველო“ (ფაზა III)
ხორციელდება შედეგთა მთავრობის
ფინანსური უზრუნველყოფით

ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პროგრემები

2016

ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პროგლოგი

ნარჩენების მართვა წარმოადგენს საქართველოს წინაშე მდგარ როგორც ეროვნული, ისე რეგიონული და ადგილობრივი მნიშვნელობის გამოწვევას.

შვედეთის მთავრობის ფინანსური უზრუნველყოფით, აღნიშნული მიმართულებით, ხორციელდება პროექტი - „დავასუფთაოთ საქართველო“- არასამთავრობო ორგანიზაციების კონსორციუმის მიერ.

პროექტის ფარგლებში, კონსორციუმის წევრმა ორგანიზაციამ, საქართველოს ბუნების მკვლევართა კავშირმა - „ორქისმა“ 2013-2015 წლებში ჩაატარა ათი რეგიონული და სამოცდარვა მუნიციპალური შეხვედრა, რომლებსაც ესწრებოდნენ რეგიონებისა და მუნიციპალიტეტების ხელმძღვანელი თანამდებობის პირები, გამგეობებისა და საკრებულოების, საჯარო სამართლის იურიდიული პირების, არასამთავრობო ორგანიზაციების, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებისა და მედიის წარმომადგენლები.

შეხვედრების მიზანს წარმოადგენდა საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება ნარჩენების მართვის სფეროში. სემინარებზე დეტალურად იქნა განხილული შემდეგი საკითხები: ნარჩენების მართვის საერთაშორისო გამოცდილება, ნარჩენების მართვის დაგეგმვა, გარემოს დაბინძურებასთან დაკავშირებული ეკოლოგიური პრობლემები და დაბინძურებული გარემოს ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედება.

შეხვედრების დროს მნიშვნელოვანი ყურადღება მიექცა დამსწრე საზოგადოების მხრიდან დასმულ პრობლემებსა და აქტუალურ საკითხებს. პრობლემების ნაწილის მოგვარება შესაძლებელი გახდა პროექტის ფარგლებში, ხოლო ნაწილისა - ვერ მოხერხდა, რადგან გასცდა პროექტის ფარგლებს, თუმცა შეხვედრების მონაწილეებს მიეცათ რეკომენდაციები აღნიშნული საკითხების გადაწყვეტასთან დაკავშირებით.

ქვემოთ წარმოდგენილია ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემები და აქტუალური საკითხები, რეგიონებისა და ცალკეული მუნიციპალიტეტის მიხედვით.

I. პასუხისმგებელი

1. საგარეჯოს მუნიციპალიტეტი

- 1) სეპარირებისა და სახიფათო საოჯახო (სამედიცინო) ნარჩენების მართვის მიზნით დაფინანსების წყაროს მოძიება;
- 2) საზოგადოების წარმომადგენლებთან ერთად სამუშაო ჯგუფის შექმნა, რომელიც პასუხისმგებელი იქნება მუნიციპალური გეგმის შემუშავებაზე, ანგარიშგებაზე და ხელს შეწყობს ადგილობრივი მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ჩატარებას;
- 3) ნარჩენების მართვის გეგმების შემუშავებაში მოსახლეობის ჩართულობა;
- 4) ბიოლოგიური ნარჩენის (ნაკელის) (კარგად განვითარებული მეცხოველეობის გამო) ალტერნატიულ ენერგორესურსად გამოყენების ხელშეწყობა.

2. გურჯაანის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნაჩენების შეგროვება და უკონტროლოდ (არალეგალური) დაყრა;
- 2) მრავალსართულიან საცხოვრებელ კორპუსებში ნარჩენების ბუნკერების არასათანადო ხარისხი (ღია ტიპის ბუნკერები) და რაოდენობა;
- 3) შეგროვებულ ნარჩენებთან დაკავშირებული სითხისა და მკვეთრი სუნის არსებობა;
- 4) საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებისათვის (სასურსათო ბაზრის მიმდებარე ტერიტორია) უკონტროლოდ განთავსებული/დაყრილი ნარჩენების არსებობა;
- 5) ადგილობრივი ფერმერებისათვის /მოსახლეობისათვის ნარჩენების კომპოსტირების მეთოდის სწავლება;

- 6) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
 - 7) ადგილობრივი მოსახლეობის ყველა ასაკობრივი ჯგუფისათვის (განსაკუთრებით კი სკოლებში) ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ჩატარებების აუცილებლობა;
 - 8) ნარჩენების მართვის მდგრადი სისტემის ჩამოსაყალიბებლად შესაბამისი თანხების არარსებობა;
 - 9) ნარჩენებთან დაკავშირებული მუნიციპალური გადასახადის ამოღება;
- არასამთავრობო ორგანიზაციები
- 10) ნარჩენების მართვის საკითხებში (ნარჩენებზე გადასახადის განსაზღვრა) მოსახლეობის ჩართულობა.

3. სიღნალის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალურ დონეზე ნაგავსაყრელების აშენების შესაძლებლობა;
- 2) ნარჩენების მართვის არსებული კანომდებლობის შესაბამისობაში მოყვანისა და ნარჩენების მართვის ჩარჩო კანონის მიღების აუცილებლობა;
- 3) მოსახლეობის ფართო მასების ცნობიერების ამაღლების აუცილებლობა.

4. თელავის მუნიციპალიტეტი

- 1) სახიფათო საოჯახო (სამედიცინო) ნარჩენების მართვა;
- 2) ნარჩენების მართვის არსებული სისტემის ნაკლოვანებები, კერძოდ: ხარვეზები სერვისის განმახორციელებლი კომპანიის შერჩევისას;

- 3) მუნიციპალიტეტში დაბინძურების წყაროების არსებობა (საზოგადოების მოწყვლადი ნაწილის (საბავშვო ბალი) მიმდებარედ კონცენტრირებული ნარჩენები);
- 4) მუნიციპალიტეტის დონეზე, მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის სექტორში, პასუხისმგებლობისა და ვალდებულებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) ნარჩენების მართვის სფეროში პროექტების დაფინანსების შესაძლებლობები, დონორები;
- 6) ნარჩენების მართვის სექტორში საზოგადოების ინფორმირებულობისა და ჩართულობის დაბალი დონე.

5. ყვარლის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნარჩენებისათვის (განსაკუთრებით სოფლებში) კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა;
- 2) ახალი მუნიციპალური ნაგვსაყრელის აშენების შესაძლებლობა;
- 3) სტიქიური ნაგვსაყრელების არსებობა;
- 4) სასმელი წყლის დაბინძურება და მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესება;
- 5) არსებული კანონმდებლობის (ჯარიმები ნაგვის დაყრაზე) არასათანადო ცოდნა და კანონალსრულებასთან დაკავშირებული სიძნელეები;
- 6) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებში მოსახლეობის ფართო მასების ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

6. დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ინსენირაციის შესაძლებლობები და აღნიშნული საქმიანობის განხორციელებაზე საკანონმდებლო მოთხოვნები;
- 2) ნარჩენების მართვის არსებული სისტემის ნაკლოვანებები;
- 3) კერძო სექტორის ჩართულობასთან დაკავშირებული პრობლემები და ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ნარჩენების წყაროსთან სეპარაციის დაწყებისაუცილებლობა და შესაბამისი ხარჯ-სარგებლის განსაზღვრა;
- 5) ნარჩენების მართვის სფეროში პროექტების დაფინანსების შესაძლებლობები, დონორები;
- 6) მუნიციპალიტეტში სასაფლაოებისათვის გამოყოფილი ტერიტორიის სიმცირე;
- 7) ნარჩენების მართვის სექტორში საზოგადოების არასაკმარისი ჩართულობა და ინფორმირებულობა.

7. ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტი

- 1) ახალი მუნიციპალური ნაგვსაყრელის აუცილებლობა;
- 2) ნარჩენების შეგროვებისათვის საჭირო რაოდენობის კონტეინერებისა და ტრანსპორტის აუცილებლობა;
- 3) ნარჩენების ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული ფინანსური პრობლემები;
- 4) სერვისის არასათანადო დონე (სოფლების დიდ ნაწილში ნარჩენების შეგროვება/გატანა რა ხორციელდება);
- 5) მოქმედი კანომდებლობისა და სტრატეგიული დოკუმენტების (მათ შორის, კახეთის რეგიონული განვითარების

- სტრატეგიის დოკუმენტი) შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) საერთაშორისო დაფინასების წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
 - 7) ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით საკანონმდებლო მოთხოვნების (ჯარიმების) აღსრულების აუცილებლობა;
 - 8) მოსახლეობისადამას-მედიის ჩართულობისადაცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობა.

8. ახმეტის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალური ნარჩენების სეპარაციის აუცილებლობა;
- 2) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის სერვისთან დაკავშირებით ტარიფების შემუშავება და გადასახადების ამოღება;
- 4) ნარჩენების მართვის სიტემის შემუშავებისა და განხორციელებისათვის მწირი დაფინასება;
- 5) შესაძლო დონორებისა და დაფინანსების წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) ჰაერის დაბინძურებისა და ადამიანების ჯანმრთელობის შესაძლო გაუარესების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) ნარჩენების მართვის საკითხებში მოსახლეობის ფართო მასების ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

II. შიდა ქართლის რეგიონი

1. ქარელის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალურ დონეზე ნარჩენების მათვის სისტემის გაუმართაობა და შესაბამისი რაოდენობის კონტეინერებით მოსახლეობის უზრუნველყოფა;
- 2) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვებასთან დაკავშირებით სოფლის მოსახლეობის არასაკმარისი ფინანსური შესაძლებლობები;
- 3) ნარჩენების სეპარაციის აუცილებლობა და ნარჩენების რეციკლირებაზე მომუშავე საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა ;
- 4) ნარჩენების მართვის სფეროში მოღვაწე დონორი ორგანიზაციების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) მოსახლეობის ფართო მასების ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობა და მათში ფერმერების, სკოლის მოსწავლეების ჩართულობის უზრუნველყოფა;
- 6) ნარჩენების მართვის საკითხებზე საინფორმაციო მასალით (ლიფლეტები, ბუკლეტები, ბანერები) მოსახლეობის უზრუნველყოფა.

2. კასპის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემები, კერძოდ: სერვისი, ნაგავსაყრელის არასათანადო მდგომარეობა, ფინანსური რესურსების სიმწირე;
- 2) მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რეციკლირების საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 3) ახალი თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და ინვესტიციების მოზიდვის შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ნარჩენების მართვის სფეროში ადგილობრივ და ცენტრალურ უწყებებს შორის ინფორმაციის გაცვლის გაუმჯობესების აუცილებლობა;
- 5) ნარჩენების მართვის საკითხებზე საზოგადოების ცნობიერების დონის ამაღლების აუცილებლობა.

3. გორის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემები, კერძოდ: სერვისი, ნაგავსაყრელის არასათანადო მდგომარეობა, ფინანსური რესურსების სიმწირე;
- 2) მუნიციპალიტეტში არაკონტროლირებადი (სტიქიური) ნაგავსაყრელების არსებობა და მათი გაუქმების, ტერიტორიის დასუფთავების, დამაპინძურებლების პასუხისმგებლობის აუცილებლობა;
- 3) ქვეყანაში არსებული ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის სექტორში საერთაშორისო ინვესტიციების მოზიდვის შესაძლებლობები;
- 5) მოსახლეობის მიერ საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება/გატანის სერვისზე მუნიციპალური გადასახადის გადახდის პრობლემა;
- 6) ნარჩენების მართვის სფეროში რეგიონის განვითარების სტრატეგიით განსაზღვრული პრიორიტეტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 7) ადგილობრივ და ცენტრალურ უწყებებს შორის ინფორმაციის გაცვლის აუცილებლობა;
- 8) საზოგადოებრივი კვების ობიექტების (კაფეები, რესტორნები) საკვების ნარჩენების მართვა;
- 9) საზოგადოების ცნობიერების დონის გაუმჯობესების აუცილებლობა;
- 10) შ.პ.ს. „საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის“ მიმდინარე და დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ (გორის მუნიციპალიტეტის საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებით) დეტალური ინფორმაციის ნაკლებობა.

4. ხაშურის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რაოდენობისა და შემადგენლობის შესახებ სტატისტიკური მონაცემების ხელმისაწვდომობა და არსებული მონაცემების ვალიდურობა;
- 2) ადგილობრივ და ცენტრალურ უწყებებს შორის ინფორმაციის გაცვლის პრობლემა;
- 3) ნარჩენების მართვის სფეროში სამთავრობო სტრატეგიისა და საერთაშორისო ვალდებულებების (ევროკავშირისა და საქართველოს ასოცირებული შეთანხმება) შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებით საზოგადოების ცნობიერებისა და ჩართულობის დაბლი დონე;
- 5) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ორგანულ და დანარჩენ ფრაქციებად წყაროზე სეპარაციის აუცილებლობა.

III. ქვემო ქართლის რეგიონი

1. რუსთავის მუნიციპალიტეტი

- 1) დაგეგმილი, ახალი, რეგიონული ნაგავსაყრელის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) არსებულ მოქმედ ნაგავსაყრელთან დაკავშირებული პრობლემები, კერძოდ: ზაფხულში ნაგავსაყრელიდან ემი-სიის შედეგად გარემოს/ჰაერის დაბინძურება;
- 3) თბილისის ლილოს თემის ტერიტორიაზე არსებული, მოქმედი არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელის მდგო-მარეობისა და მისი გარემოზე ზემოქმედების შესახებ ინ-ფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) მუნიციპალიტეტში ნაგავმზიდი მანქანების მოძველებული ავტოფარეხი და მანქანების განახლების აუცილებლობა;
- 5) დასუფთავების სერვისის ტარიფის გაანგარიშებისა და გა-დასახადების ამოღების პრობლემა;
- 6) იალღუჯას სახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელის შესახ-ებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) რუსთავში ჰაერის დაბინძურების პრობლემა- სმოგი;
- 8) ნარჩენების სეპარაციის სისტემის არ არსებობა;
- 9) ნარჩენების სეპარირების შემთხვევაში მათი რეალიზაცი-ის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 10) მუნიციპალიტეტში მოქმედი ნარჩენების კომპოსტირების საწარმოს ოპერირების პრობლემები, კერძოდ: ნედლეუ-ლის ხარისხი და არასაკმარისი რაოდენობა;
- 11) ნარჩენების მართვის საკითხებზე საინფორმაციო სა-შუალებებით გადაცემული სიუჟეტების ნაკლებობა;

- 12) მოსახლეობის ცნობიერებისა და ინფორმირებულობის არ-საკმარისი დონე.

2. ბოლნისის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალური ნარჩენების სეპარაციის სისტემის არ არ-სებობა და ნარჩენების წყაროზე სეპარაციასთან დაკავ-შირებით ფინანსური პრობლემა;
- 2) რეგიონში განხორციელებული პროექტის - ჭასტე ოვ-ერნანცე - ფარგლებში შემუშავებულმა ნარჩენების მართვის სტრატეგიამ წინ გაუსწრო ეროვნული სტრატე-გიის შემუშავებასა და მიღებას. აქედან გამომდინარე, აღ-ნიშნული 2 სტრატეგიის თანხვედრისა და ჰარმონიზაციის პროცესის შესაძლო შეუსაბამობის არსებობა;
- 3) არსებული მუნიციპალური ნაგავსაყრელის სრული მოწეს-რიგების პრობლემა;
- 4) მძიმე მეტალებით გარემოს დაბინძურების (დაბინძურების წყაროა სანარმოო ნარჩენები) შედეგად წყლის დაპინძურე-ბა და მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუა-რესება ;
- 5) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებში მოსახ-ლეობის ფართო მასების ცნობიერების არასაკმარისი დონე;
- 6) ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის კანონმდე-ბლობით განსაზღვრულ ქმედებებზე (ჯარიმები) ჰასუხ-ისმგებელი ორგანოების არაეფექტური მუშაობა.

3. მარნეულის მუნიციპალიტეტი

- 1) მოსახლეობის მხრიდან, მუნიციპალური საყოფაცხოვრე-ბო ნარჩენების სერვისის გადასახადის გადახდა;

- 2) ნარჩენების მართვის სექტორში საზოგადოების არასაკ-მარისი ჩართულობა, ინფორმირებულობა და საზოგადოების ცნობიერების არასათანადო დონე;
- 3) პლასტმასის ბოთლებითა და ცელოფინის პარკებით მუნიციპალიტეტში არსებული საძოვრებისა და დასახლებული პუნქტების დაბინძურება;
- 4) გარემოს საყოფაცხოვრებო და ინერტული/სამშენებლო ნარჩენებით დაბინძურების შემთხვევაში კანონმდებლობით განსაზღვრული ჯარიმების პრაქტიკული განხორციელება (არ ხდება კანონალსრულება);
- 5) მუნიციპალიტეტში არსებულ კომპოსტირების საწარმოს ნედლეულის პრობლემა;
- 6) დაგეგმილი, ახალი რეგიონული ნაგავსაყრელის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) მოქმედი მუნიციპალური ნაგავსაყრელის მართვისა და მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა.

4. დმანისის მუნიციპალიტეტი

1. მუნიციპალიტეტში წარმოქმნილი ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის განუხორციელებლობა;
2. ცენტრალურ და ადგილობრივ ოვითმმართველობას შორის ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებით დაგეგმილი პროექტების შესახებ კომუნიკაციის ნაკლებობა;
3. რეგიონში არსებული მუნიციპალური ნაგავსაყრელის მდგომარეობისა და მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის მიერ დაგეგმილი საქმიანობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

4. მდინარე კაზრეთულას წყლის დაბინძურება და მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესება;
5. ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებში მოსახლეობის ცნობიერების დაბალი დონე.

5. გარდაბნის მუნიციპალიტეტი

- 1) საქართველოში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელი ტექნოლოგიების დანერგვის შესაძლებლობა;
- 2) მუნიციპალური ნაგავსაყრელის მშენებლობასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო და ფინანსური საკითხები;
- 3) მუნიციპალურ ნაგავსაყრელებზე ბიოდეგრადირებადი ნარჩენებისა და ცხოველური ნარჩენების არსებობასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 4) მუნიციპალიტეტში (სოფელი საცხემო) ნავთობპროდუქტებით სასმელი წყლის დაბინძურება;
- 5) სოფელ მარტყოფში სასმელი წყლის მიკრობიოლოგიური დაბინძურება;
- 6) ნარჩენების გატანასთან დაკავშირებული სერვისის არასათანადო დონე (მუნიციპალიტეტის ზოგიერთი სოფლიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა არ ხორციელდება);
- 7) სტრატეგიული დოკუმენტებისა (მათ შორის ქვემო ქართლის რეგიონული განვითარების სტრატეგიის დოკუმენტი) და კანონმდებლობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 8) საერთაშორისო დაფინანსების წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 9) ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით კანონმდებლობის (ჯარიმები) აღსრულების აუცილებლობა;

- 10) მოსახლეობის ფართო მასებისათვის ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობა.

6. თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ნარჩენების შეგროვება/გატანის აუცილებლობა;
- 2) ნარჩენების შეგროვებაზე და გატანაზე პასუხისმგებელი მუნიციპალური სამსახურის პრობლემები;
- 3) ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით კანონმდებლობის (ჯარიმები) აღსრულების აუცილებლობა;
- 4) სკოლის ასაკიდან ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების დაგეგმვისა და განხორციელების აუცილებლობა;
- 5) სკოლის მოსწავლეებისათვის და მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისათვის, ნარჩენების მართვის საკითხებზე, ტრენინგების ჩატარების აუცილებლობა.

7. წალკის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნარჩენების მართვის სფეროს დაფინანსების პოტენციური წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების შესაგროვებელი ტრანსპორტის (ნაგავმზიდების) მოძველებული ავტოპარკი;
- 3) მუნიციპალიტეტში სათავე ნაგებობების დაბინძურებისა და სასმელი წყლის ხარისხის პრობლემა;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების უკონტროლოდ განთავსებასა და დაყრაზე კანონმდებლობით გათვალიწინებული სანქციების აღსრულების პრობლემა;

- 5) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების კონტეინერების სიმცირე და სოფლებიდან ნარჩენების გამოტანის პრობლემა;
- 6) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების საკითხებზე მოსახლეობისათვის საინფორმაციო მასალის მიწოდების აუცილებლობა;
- 7) მოსახლეობისა ინფორმირებულობისა და ცნობიერების არსაკმარისი დონე.

IV. მცხეთა-მთიანეთის რაგიონი

1. დუშეთის მუნიციპალიტეტი

- 1) მოსახლეობის ცნობიერების არასაკმარისი დონე;
- 2) მუნიციპალიტეტისა და თემების დონეზე საყოფაცხოვრებო ნარჩენებთან დაკავშირებული პრობლემების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) საქართველოში მუნიციპალური ნარჩენების გადამამუშავებელი ტექნოლოგიების დანერგვის შესაძლებლობა;
- 4) მუნიციპალური ნაგავსაყრელის ოპერირებაზე პასუხისმგებელი უწყების- „მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის“ მიმდინარე და დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) რეციკლირებადი ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის აუცილებლობა და მასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო და ფინანსური საკითხები;
- 6) ნაგავსაყრელებზე ბიოდეგრადირებადი ნარჩენების არსებობასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 7) პლასტმასის ნაკეთობების (სათამაშოების) ხარისხთან დაკავშირებული პრობლემები;

- 8) მუნიციპალიტეტში მაწანწალა ძაღლების სიმრავლე და უკონტროლოდ დაყრილ ნარჩენებთან ცხოველების კონტაქტთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 9) ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით არსებული საკანონმდებლო სანქციების (ჯარიმების) აღსრულების აუცილებლობა;
- 10) ნარჩენების მართვის და არსებული პრობლემების საკითხებზე მოსახლეობის ფართო მასებისათვის საინფორმაციო მასალის, მაგალითად, კლიპების, დოკუმენტური ფილმების მიწოდების აუცილებლობა.

2. თიანეთის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რეციკირების საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) ნარჩენებში ერთჯერადი ცელოფუნების დიდი რაოდენობა, მასთან დაკავშირებული პრობლემები (გაფანტვა) და აქედან გამომდინარე, საკანონმდებლო ცვლილების აუცილებლობა;
- 3) ნარჩენების მართვის საკითხებზე მოქმედი კანონმდებლობისა და სტრატეგიული დოკუმენტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ნარჩენების მართვის სფეროს დაფინანსების პრობლემა, დონორების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) სოფლებიდან ნარჩენების გამოტანის პრობლემა (ძველი ავტოპარკი, კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა);
- 6) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებით მოსახლეობის ინფორმირებულობისა და ცნობიერების არსაკმარისი დონე.

3. ყაზბეგის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის სერვისი, სოფლის მოსახლეობიდან გადასახადების ამოღება;
- 2) ნარჩენების მართვის საკითხებში საერთაშორისო გამოცდილების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) მუნიციპალიტეტში, განსაკუთრებით ტურისტულ სეზონზე, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 4) ნარჩენების დაყრაზე კანონალსრულების პრობლემა, პასუხისმგებელი უწყებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) გენერირებული პლასტმასის ნარჩენების (ბოთლები) მნიშვნელოვანი რაოდენობა და მასთან დაკავშირებით არსებული პრობლემები, რეციკლირების მოქმედი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) მოსახლეობისა და ტურისტების ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

4. მცხეთის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნარჩენების მართვის საკითხებში მოსახლეობის ცნობიერების არასაკმარისი დონე;
- 2) მუნიციპალიტეტში დასუფთავების მოსაკრებელის ამოღების პრობლემა (მოსახლეობა არ იხდის დადგენილ ტარიფს ნარჩენების შეგროვება/ტრანსპორტირებაზე);
- 3) მუნიციპალიტეტში საკანალიზაციო სისტემის პრობლემა, კერძოდ: გამწმენდი ნაგებობის არარსებობა და, შესაბამისად, მდ. მტკვრისა და მდ. არაგვის დაბინძურება;

- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების უკონტროლოდ განთავსება სოფლად (სოფელ ნიჩბისში არსებული ქაოტური ნაგავ-საყრელი დიდი რაოდენობით საყოფაცხოვრებო ნარჩენით);
- 5) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების საკითხებზე მოსახლეობის ცნობიერების არსაკმარისი დონე.

V. სამცხე-ჯავახეთის რეგიონი

1. ახალციხის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში შემავალი სოფლების მოსახლეობის მიერ თვითნებულად მოწყობილი ნაგავსაყრელები და სოფლებიდან ნარჩენების გამოტანის პრობლემა;
- 2) მუნიციპალიტეტის გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, არსებული გზების ინფრასტრუქტურასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 3) ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის სერვისთან დაკავშირებით, იურიდიულ პირებთან ხელშეკრულებების დადების პრობლემები;
- 4) როგორც იურიდიული, ისე ფიზიკური პირებისგან გადასახადების ამოღება;
- 5) გარემოს დაბინძურებისათვის სანქციებთან დაკავშირებული კანონალსრულების პრობლემები;
- 6) მუნიციპალიტეტში მოსახლეობის ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

2. ასპინძის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარირების პრობლემა;

- 2) რეციკლირების საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) დანაგვიანებაზე ჯარიმების/სანქციების აღსრულებაზე პასუხისმგებელი უწყებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) მუნიციპალიტეტში არსებული ნაგავმზიდი მანქანების მოძველებული ავტოპარკი და მანქანების არასაკმარისი რაოდენობა;
- 5) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის ინტეგრირებული სისტემის დანერგვის აუცილებლობა;
- 6) პოტენციური დაფინანსების წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) მუნიციპალიტეტში სანიტარული ზედამხედველობის განხორციელების აუცილებლობა, ადგილობრივ დონეზე სან-ეპიდემიოლოგიურ მდგომარეობაზე პასუხისმგებელი უწყების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 8) ნარჩენების მართვის თანამედროვე ტექნოლოგიების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 9) მუნიციპალიტეტში, ნარჩენების მართვის საკითხებში, მოსახლეობის ჩართულობისა და ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

3. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნარჩენების მართვის სფეროს მწირი დაფინანსება და დაფინანსების პოტენციური წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 2) მუნიციპალიტეტის დონეზე დასუფთავების გადასახადის/ტარიფის გაანგარიშებისა და ბიუჯეტის დაგეგმვის პრობლემა;
- 3) ნარჩენების შესაგროვებელი ტრანსპორტის (ნაგავმზიდების) მოძველებული ავტოპარკი;
- 4) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების უკონტროლოდ განთავსებისა და მაწანწალა ძალლების პრობლემა;
- 5) საქართველოში, ნარჩენების მართვის სექტორში, არსებული მდგომარეობის, მოქმედი კანონმდებლობისა და ცენტრალური ბიუჯეტიდან მიზნობრივად ნარჩენების მართვის სრული დაფინანსების შესაძლებლობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების საკითხებზე საინფორმაციო მასალის ნაკლებობა და მოსახლეობის ცნობიერების არსაკმარისი დონე.

4. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვის სისტემის მწირი დაფინანსება;
- 2) მოსახლეობისათვის, განსაკუთრებით სოფლებში, შესაბამისი რაოდენობის და ხარისხის კონტეინერებისა და ნაგავმზიდი მანქანების სიმცირის გამო, დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა;
- 3) მუნიციპალიტეტში მაწანწალა ძალლების დიდი რაოდენობა და აღნიშნულთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 4) მოსახლეობის მიერ ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით, კანონმდებლობით გათვალისწინებული სანქციების აღსრულებაზე პასუხისმგებელი პირების შესახებ ინფორ-

- მაციის ნაკლებობა; კანონალსრულების არაეფექტური სისტემა;
- 5) ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესებისათვის გარე დაფინანსების შესაძლო წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
 - 6) მოსახლეობისათვის ცნობიერების არსაკმარისი დონე (ხშირია შემთხვევები, როდესაც მოსახლეობა ნაგავსაყრელის მიმდებარე ტერიტორიაზე თვითნებურად ყრის ნარჩენებს).

5. ადიგენის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის სერვისთან დაკავშირებული გადასახადების ამოღების პრობლემა (მოსახლეობა გათავისუფლებულია გადასახადისგან);
- 2) ნარჩენების გადამუშავების და განთავსების ტექნოლოგიების დანერგვის შესაძლებლობა (ნაგავსაყრელი, ინსენირატორი, ბიოგაზის საწარმო);
- 3) სახიფათო ნარჩენების, სამედიცინო ნარჩენების მართვის პრობლემა (აბასთუმანში), ინფექციური სამედიცინო ჩამდინარე წყლებით ზედაპირული წყლის დაბინძურება;
- 4) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის სერვისთან დაკავშირებული გადასახადების ამოღება
- 5) ნარჩენების მართვის სფეროში მუნიციპალური პროექტების განხორციელების შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის დანერგვისა და მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობა.

6.ბორჯომის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნარჩენების დაყრისათვის ჯარიმების/სანქციების კანონალსრულებაზე პასუხისმგებელი უწყებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) რეგიონული ნაგავსაყრელის არსებობის, მისი აშენების, აგრეთვე ნარჩენების სერვისზე ტარიფების ცვლილების (ნარჩენების განთავსებაზე ტარიფის გაანგარიშების მეთოდოლოგია) შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) მუნიციპალიტეტში დიდი რაოდენობით ცხოველური წარმოშობის ბიონარჩენი და მასთან დაკავშირებული პრობლემები (სუნი);
- 4) მუნიციპალიტეტში მოქმედი ასფალტის ქარხნის მიერ გარემოს დაბინძურება (ემისიები ჰაერში), მაკონტროლებელი უწყების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარაციის პრობლემა, კერძოდ: სეპარირებული ფრაქციების შეგროვებისათვის კონტეინერების არარსებობა;
- 6) ქაღალდის ნარჩენების, პლასტმასისა და მინის ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) მუნიციპალიტეტში მოუწესრიგებელი საკანალიზაციო ქსელი და გამწმენდი ნაგებობის არარსებობასთან დაკავშირებული ზედაპირული წყლის დაბინძურების პრობლემა;
- 8) იურიდიული პირების, მცირე საწარმოების მიერ გენერირებული ნარჩენების მართვის პრობლემა;
- 9) მეწარმეების, ნარჩენებთან მიმართებაში, კანომდებლობით გათვალინებული პასუხისმგებლობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 10) მოსახლეობის ინფორმირებულობისა და ცნობიერების არსაკმარისი დონე;
- 11) სკოლებში საინფორმაციო მასალის გავრცელების აუცილებლობა.

V. იგარეთის რეგიონი

1. ქუთაისის მერია

- 1) ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესებისათვის დაფინანსების შესაძლებლობის შესახებ (გრანტები, დონორები) ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) ნარჩენების გადამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიების (მაგალითად, ბიორეაქტორი) და საქართველოში დანერგვის პოტენციალის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) ნარჩენების ხელახალი გამოყენების შესახებ (მაგალითად, პლასტმასის ჭურჭლის გამოყენება ღვინის შესანახად) ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარაციის სისტემის არ არსებობა;
- 6) ადგილობრივი საინფორმაციო საშუალებებით ნარჩენების მართვის საკითხების ხშირად გაშუქების აუცილებლობა;
- 7) ნარჩენების მართვის საკითხების განილვასა და პრობლემების მოგვარებაში ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობის გაზრდა;
- 8) საინფორმაციო კამპანიებია და დასუთავების აქციების პერიოდულად ჩატარების აუცილებლობა;

2. წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტის სოფლებში ნაგავმზიდი მანქანების და კონტეინერების არასამარისი რაოდენობა;
- 2) დონორი ორგანიზაციებისა და საფინანსო ინსტიტუტების შესახებ, რომლებიც ნარჩენების მართვის სექტორის გაუმჯობესებას აფინანსებენ, ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) მუნიციპალიტეტში პროექტების მართვის (საპროექტო წინადაღების მომზადება, მინიტორინგი და ა.შ.) კვალი-ფიკაციის კადრების ნაკლებობა;
- 4) ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის ჯარიმების გადახდა;
- 5) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინ-ფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) მოსახლეობის ცნობიერების დონისა და ინფორმირებუ-ლობის გაუმჯობესების აუცილებლობა;
- 7) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემების მოგვარებაში საზოგადოების ჩართულობის აუცილებლობა.

3. ხარაგაულის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში შემავალი მაღალმთიანი სოფლები-სათვის, შესაბამისი ტიპის ნაგავმზიდი მანქანებისა და კონტეინერების საჭირო რაოდენობის არქონის გამო, სერ-ვისის მიწოდების პრობლემა;
- 2) მოსახლეობიდან დასუფთავების გადასახადის ამოღების პრობლემა;
- 3) გარემოს დაბინძურებაზე სანქციების (ჯარიმები) კანო-ნალსრულებასთან დაკავშირებით ინფორმაციის ნაკლე-ბობა;

- 4) ბიზნეს სექტორის ნარჩენების მართვაში მონაწილეობის საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილება და საქართვე-ლოში დანერგვის შესაძლებლობები;
- 5) ნარჩენების მართვის საკითხებზე ადგილობრივი მოსახ-ლეობისა და ბიზნესის წარმომადგენლების ინფორმირებ-ულობისა და ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

4. ზესტაფონის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში მოძველებული ნაგავმზიდი მანქანების ავტოფარეხი და სოფლებიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენ-ების გამოტანის პრობლემა;
- 2) ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის სანქციების კანონალსრულებასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 3) ინფორმაციის ნაკლებობა:
 - კომპოსტირების მეთოდის შესახებ;
 - მოქმედი კანონმდებლობის შესახებ;
 - ნარჩენების მართვის სექტორში დონორი ორგანიზაციებისა და საფინანსო ინსტიტუტების შესახებ;
- 4) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების სეპარაციის სისტემის არარსებობა;
- 5) ადგილობრივი და ცენტრალური საინფორმაციო სა-შუალებებით ნარჩენების მართვის საკითხების გაშუქების აუცილებლობა;
- 6) მოსახლეობის ცნობიერების დონისა და ინფორმირებუ-ლობის გაუმჯობესების აუცილებლობა.

5. ხონის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა და ხარისხი;
- 2) არასათანო სერვისთან დაკავშირებული პრობლემები (კონტეინერების მიმდებარედ მცხოვრები მოსახლეობა წუხდება სუნით);
- 3) გარემოს მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობასთან დაკავშირებული პრობლემები, ორჟუსის ცენტრის ვებ გვერდის გაუქმების გამო;
- 4) იმერეთის რეგიონული ნაგავსაყრელის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) ნარჩენების დაყრაზე საჯარიშო სანქციების აღსრულებასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 6) კომპოსტირების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) ნარჩენების მართვის სფეროში პროექტების დაფინანსების შესაძლებლობები, დონორები;
- 8) ნაგავსაყრელიდან ემისიების შეფასებისა და კლიმატის ცვლილების სფეროში მიმდინარე პროექტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 9) ნარჩენების მართვის სექტორში საზოგადოების ინფორმირებულობისა და ჩართულობის არასაკმარისი დონე;

6. სამტრედიის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნარჩენების შესაგროვებელი კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა და ხარისხის პრობლემა (პლასტმასის კონტეინერების დაწვის შემთხვევები);

- 2) ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით სანქციების (ჯარიმები) აღსრულების პრობლემა;
- 3) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვის (ნაგავმზიდი მანქანები, კონტეინერები) ფინანსური რესურსების ნაკლებობა;
- 4) დაფინანსების წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) საყოფაცხოვრებო სახიფათო ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 6) მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების აუცილებლობა.

7. ბალდათის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების გადამუშავების და განთავსების ტექნოლოგიების დანერგვის შესაძლებლობა (ნაგავსაყრელი, ინსენერატორი, ბიოგაზის საწარმო);
- 2) ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის სერვისთან დაკავშირებით გადასახადების ამოღების პრობლემა;
- 3) ნარჩენების მართვის სფეროში მუნიციპალური პროექტების განხორციელების შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის დანერგვისა და მოსახლეობის ცნობიერების ამღლების ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობა.

8. ვანის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების, ავტოფარეხის განახლების აუცილებლობა (1991 წლიდან მომუშავე ნაგავმზიდი მანქანები);

- 2) მუნიციპალური ნარჩენების სეპარაციის პრობლემა;
- 3) გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ნარჩენების სერვისთან დაკავშირებული გადასახადების ამოღებისა და ნარჩენების დაყრაზე ჯარიმების აღსრულების პრობლემა;
- 5) მუნიციპალური ნარჩენების განთავსებასთან (ნაგავ-საყრელები) დაკავშირებული ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) მოსახლეობის ფართო მასების ცნობიერების არასაკმარის დონე.

9. თერჯოლის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში შემავალი სოფლების მოსახლეობის მიერ თვითნებურად მოწყობილი ნაგავსაყრელებისა და სოფლებიდან ნარჩენების გამოტანის პრობლემა;
- 2) მუნიციპალიტეტის გეოგრაფიული მდებარეობიდან გამომდინარე, არსებული გზების ინფრასტრუქტურასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 3) ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის სერვისთან დაკავშირებით იურიდიულ პირებთან ხელშეკრულებების დადების პრობლემები;
- 4) როგორც იურიდიული, ისე ფიზიკური პირებისგან გადასახადების ამოღების პრობლემა;
- 5) გარემოს დაბინძურებისათვის სანქციებთან დაკავშირებით კანონალსრულების პრობლემები;
- 6) მუნიციპალიტეტში მოსახლეობის ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

10. ტყიბულის მუნიციპალიტეტი

- 1) გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე ნაგავ-საყრელებისა და ნებართვის პირობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) მოსახლეობიდან დასუფთავების მოსაყრებლის ამოღების პრობლემა;
- 3) სოფლებში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების უკონტროლოდ განთავსება;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სერვისთან დაკავშირებული ტარიფების დადგენისა და ამოღების სისტემის შემუშავების აუცილებლობა;
- 5) მუნიციპალიტეტში ნაგვის მანქანების მოძველებული ავტოპარკი და საწვავის ნაკლებობა, რის გამოც შესაბამისი სერვისი არ მიენოდება სოფლებს (იშვიათად ხდება საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გამოტანა სოფლებიდან);
- 6) ქვანახშირის გადამამუშავებელი ქარხნის ნარჩენებთან დაკავშირებული პრობლემები (უკონტროლოდ დაყრა და ბოლვა);
- 7) მუნიციპალიტეტში სასმელი წყლის ხარისხთან დაკავშირებული პრობლემა;
- 8) რეგიონული ნაგავსაყრელის მშენებლობასთან დაკავშრებით ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 9) მოსახლეობისთვის დასუფთავების სერვისის მიწოდების და ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების ჩატარების აუცილებლობა.

11. ჭიათურის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში არსებული საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვებისათვის ავტოპარკის განახლება;

- 2) მუნიციპალიტეტში არსებული სახიფათო სამრეწველო ნარჩენების განთავსების პრობლემა;
- 3) რეგიონული ნაგავსაყრელისა (სადაც გატანილი იქნება ჭიათურის მუნიციპალური ნარჩენები) და გატანის პირობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) სოფლის მოსახლეობისათვის დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა;
- 5) მუნიციპალიტეტის სოფლის მოსახლეობის მიერ არა-კონტროლირებად/თვითნებურად მოწყობილ ნაგავსაყრელებზე ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 6) რადიაქტიული ნარჩენების მართვა/განთავსებასთან დაკავშირებით ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) ნარჩენების მართვის კოდექსისა და სტრატეგიული დოკუმენტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა ;
- 8) ნარჩენების დაყრაზე ჯარიმების კანონალსრულების პრობლემა;
- 9) პასუხისმგებელი უწყებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 10) მუნიციპალიტეტში მოქმედი საწარმოს საწარმოო ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების პრობლემა;
- 11) წყაროზე სეპარაციის დანერგვის აუცილებლობა (ნარჩენებში პლასტმასის ბოთლების მნიშვნელოვანი რაოდენობა);
- 12) რეციკლირების მოქმედი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 13) მოსახლეობისა ცნობიერების არსაკმარისი დონე;

- 14) მოქმედი საწარმოს სამრეწველო ნარჩენების მართვის პრობლემა.

12. საჩხერის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვების მანქანების მოძველებული ავტოპარკი;
- 2) მუნიციპალიტეტში სოფლის მოსახლეობიდან დასუფთავების მოსაკრებელის ამოღების პრობლემა (დასუფთავების სერვისი მიეწოდება მოსახლეობის 70%-ს არ იხდიან დადგენილ ტარიფს ნარჩენების შეგროვება/ტრანსპორტირებაზე);
- 3) მოსახლეობის მიერ ნარჩენების დაყრისათვის კანონალსრულების პრობლემა (დაფიქსირებულია იურიდიული პირების დაჯარიმების შემთხვევები);
- 4) ჰაერის დაბინძურების პრობლემა (მანქანის საბურავების დაწვის შემთხვევები);
- 5) მოსახლეობის მიმდებარედ არსებული კონტროლირებადი და არაკონტროლირებადი ნაგავსაყრელების უსაფრთხოების პრობლემა;
- 6) დეზინფექციის და მღრღნელების საწინააღმდეგო ღონისძიებების ჩატარებაზე პასუხისმგებელი უწყებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) ნარჩენების წყაროზე სეპარირებისა დარეციკლირების პრობლემა;
- 8) მოსახლეობისათვის ცნობიერების არსაკმარისი დონე (საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე ხვდება რეციკლირებადი ნარჩენები (მაგ. მანქანის საბურავები))

VI. რაზა-ლეჩეუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონი

1. ლენტების მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში გარემოს დაცვის/ დაბინძურების მაკონტროლებელი სამსახურის (მაგ., ზედამხედველობის) არარსებობა და აქედან გამომდინარე, კანონალსრულების პრობლემები;
- 2) რეგიონში მიმდინარე საერთაშორისო პროექტების შესახებ (სახელდობრ, მუნიციპალიტეტის ტერიტორია, როგორც კლიმატის ცვლილებისადმი მოწყვლადი, ნარმოადგენს კლიმატის ცვლილების სფეროში მიმდინარე საერთაშორისო პროექტის კვლევის საგანს) ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) ნარჩენების მართვის სექტორში დონორი ორგანიზაციებისა და საფინანსო ინსტიტუტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ახალი რეგიონული ნაგავსაყრელების მშენებლობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა (რა იქნება იმერეთის რეგიონულ ნაგავსაყრელზე ლენტების მუნიციპალიტეტის ნარჩენების განთვალების ხარჯ-ეფექტური გადაწყვეტილება);
- 5) სამელი წყლის ხარისხის კონტროლის აუცილებლობა და პასუხისმგებელი უწყების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) პროექტების შემუშავებასა და მართვაში მუნიციპალიტეტის შესაძლებლობის გაძლიერების აუცილებლობა;
- 7) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების (მაგალითად, მინის გადამამუშავებელი) შესახებ საკონტაქტო ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 8) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის სისტემის დანერგვისა და მოსახლეობის ცნობიერების დონისა და ინფორმირებულობის გაუმჯობესების აუცილებლობა.

2. ცაგერის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სერვისის ტარიფის დაანგარიშების ეფექტიანი მეთოდოლოგიის არქონის პრობლემა;
- 3) ნარჩენების მართვის სიტემის გაუჯობესების აუცილებლობა (ნარჩენების შეგროვების სიხშირე);
- 4) წყაროზე ნარჩენების სეპარაციის დანერგვის აუცილებლობა;
- 5) დაგეგმილი, ახალი, იმერეთის რეგიონული ნაგავსაყრელის და იქ ცაგერის მუნიციპალიტეტის საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შესაძლო განთავსების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) ნარჩენების მართვის საკითხებში ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირებულობისა და ცნობიერების არასაკმარისი დონე.

3. ონის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტის მაღალმთიან სოფლებში, შესაბამისი ტექნიკისა და კონტეინერების არქონის გამო, დასუფთავების სერვისის მიწოდებასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 2) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელი საუკეთესო ტექნოლოგიების/ საერთაშორისო გამოცდილების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) დაგეგმილი იმერეთის რეგიონული ნაგავსაყრელის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 4) ადგილობრივი თვითმართველობის წარმომადგენლების შესაძლებლობების გაძლიერების აუცილებლობა - პროექტების დაწერისა და მართვის უნარ-ჩვევები;
- 5) მუნიციპალიტეტის მოსახლეობაში ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით სანქციების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზების აუცილებლობა.

4. ამბროლაურის მუნიციპალიტეტი

- 1) მაღალმთიან სოფლებში სერვისის მიწოდებასთან დაკავშირებული პრობლემები (შესაბამისი ტექნიკის საჭიროება);
- 2) სერვისზე გადასახადების გადახდისუნარიანობის დაპალი დონე, მოსახლეობის სიმცირე;
- 3) დაგეგმილი იმერეთის რეგიონული ნაგავსაყრელის და რაჭა-ლეჩხუმ-ქვემო სვანეთის რეგიონში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სატრანსფერო სადგურების მშენებლობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვის სისტემის გასაუმჯობესებლად დაფინანსების მოპოვების შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) ბიოგაზის (ნაკელიდან) მიღების პოტენციალის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის საკითხებში მოსახლეობის ჩართულობის და ინფორმირებულობის აუცილებლობა;
- 7) საკურორტო სეზონის დროს (ზაფხულში) საინფორმაციო კამპანიების ჩატარება.

VII. გურიის რეგიონი

1. ქ. ოზურგეთის მერია

- 1) სოფლებში მოძველებული ნაგავმზიდების ავტოფარეხი (შესაბამისი ტექნიკის საჭიროება);
- 2) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) ევროკავშირ-საქართველოს ასოცირების შეთანხმების ფარგლებში, ნარჩენების მართვის სექტორში, ქვეყნის მიერ აღებული ვალდებულებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ნარჩენების გადამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) ნარჩენების მართვის სექტორში საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზების აუცილებლობა.

2. ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში ნაგავმზიდი მანქანების ძველი ავტოფარეხი (ლია ძარიანი მანქანები) და კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა;
- 2) ნარჩენების მართვის საკითხებში, კანონის მოთხოვნების შესახებ მოსახლეობის ინფორმირებულობის არასაკმარისი დონე;
- 3) ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის სანქციებისა და კანონალსრულებაზე პასუხისმგებელი უწყების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) სანიტარულ-ჰიგიენური მდგომარეობის მაკონტროლებელი უწყების არარსებობის გამო, დაავადებების რისკის ზრდა;

- 5) მუნიციპალიტეტში მოქმედი ნაგავსაყრელის გარემოზე ზემოქმედების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) მუნიციპალიტეტში შინაური ცხოველების ლეშების უსაფრთხოდ მართვის/განთავსების პრობლემა;
- 7) ნარჩენების მართვის სექტორში დონორი ორგანიზაციებისა და საფინანსო ინსტიტუტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 8) საინფორმაციო კამპანიების მეშვეობით მოსახლეობის ცნობიერების დონისა და ინფორმირებულობის გაუმჯობესების აუცილებლობა;
- 9) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემების მოგვარებაში, საზოგადოების აქტიური ჩართულობის მოტივაციის აუცილებლობა.

3. ლანჩეუთის მუნიციპალიტეტი

- 1) ქვეყანაში დაგეგმილი ახალი რეგიონული ნაგავსაყრელების ადგილმდებარეობის, აგრეთვე მომავალში ლანჩეუთის მუნიციპალიტეტის საყოფაცხოვრებო ნარჩენების განთავსების სავარაუდო რეგიონული ნაგავსაყრელის შესახებ, ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) ნარჩენების მართვის სექტორში დონორი ორგანიზაციებისა და საფინანსო ინსტიტუტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) სისტემის გაუმჯობესების მიზნით დაფინანსების მოპოვების შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) სამთავრობო სტრატეგიული დოკუმენტებისა და საერთაშორისო შეთანხმებების (აა) შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 5) გაუმართავი საკანალიზაციო ქსელისა და გამწმენდი ნაგებობის არარსებობასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 6) პროექტების მართვის საკითხებში მუნიციპალიტეტის თანამშრომლების შესაძლებლობების გაძლიერების აუცილებლობა;
- 7) ადგილობრივი მოსახლეობის ყველა ფენის ჩართულობით საინფორმაციო კამპანიების ჩატარების აუცილებლობა.

VIII. აზარის ავტონომიური რესაუპლიკა

1. ქ. ბათუმის მერია

- 1) დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობით, ადგილობრივი ზედამხედველობის სამსახურისა და საპატრულო პოლიციის თანამშრომლებისათვის, ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებით არსებული კანონმდებლობის მოთხოვნებისა და კანონალსრულების მექანიზმების საკითხებზე, სემინარების ინიცირება/ჩატარება;
- 2) პროექტის ფარგლებში შექმნილი საინფორმაციო მასალის გავრცელების ორგანიზება;
- 3) ნარჩენების მართვის სფეროში დონორი ორგანიზაციების შესახებ ინფორმაციის მოძიება და „ორქისის“ ვებ გვერდზე განთავსება;
- 4) მასშტაბური დასუფთავების აქციების ორგანიზება და ჩატარება;
- 5) მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების დონისძიებების ჩატარება პროექტის განმახორციელებელი არასამთავრობო ორგანიზაციების მიერ.

2. ქობულეთის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში, მაღალმთიან ტერიტორიაზე არსებულ სოფლებში, დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა;
- 2) მუნიციპალიტეტის ზოგიერთ ტერიტორიაზე საყოფაცხოვრებო ნარჩენების დამარხვისა და მდინარეების ხევებში ჩაყრის ტრადიციული პრაქტიკა;
- 3) მიმდინარე საერთაშორისო პროექტის შესახებ (შI) ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ფიზიკური პირებისათვის, ნარჩენების დაყრის გამო, შესაბამისი სანქციის გატარების პრობლემა;
- 5) კომპოსტირების პრაქტიკის არარსებობა;
- 6) დაგეგმილი, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი, ცეცხლაურის ნაგავსაყრელის მშენებლობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელ საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 8) ნარჩენების სფეროში მოქმედი კანონმდებლობისა და სტრატეგიული დოკუმენტების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 9) მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე (ცეცხლაური) ახალი ნაგავსაყრელის მშენებლობასთან დაკავშირებით მოსახლეობის არასაკმარისი ჩართულობა;
- 10) ადგილობრივი მოსახლეობის ცნობიერებისა და ინფორმირებულობის არასაკმარისი დონე.

3. ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტის ბევრი სოფლისათვის დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა, ნაგავმზიდი მანქანების არასაკმარისი რაოდენობის გამო;
- 2) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის დანერგვის აუცილებლობა;
- 3) სახიფათო ნარჩენების მართვის პრობლემა;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) ახალ ნაგავსაყრელთან (ცეცხლაურში) დაკავშირებით ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) სოფლად დასუფთავების სერვისის საფასურის გადახდასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 7) მუნიციპალიტეტში ორგანული ნარჩენების კომპოსტირების პრაქტიკის არარსებობა, ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 8) ბიოგაზის (ნაკელიდან) მიღების პოტენციალი;
- 9) მოსახლეობის ცნობიერებისა და ინფორმირებულობის არასაკმარისი დონე - ნარჩენების დაწვის ტრადიცია;
- 10) ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესებისათვის დაფინანსების შესაძლო წყაროს შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა.

4. შუახევის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში განლაგებულ ნარჩენების კონტეინერებთან შინაური ცხოველების (ძალი, კატა) კონტაქტის პრობლემა;

- 2) მაღალმთიანი სოფლებისათვის დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა;
- 3) მიწოდებულ სერვისზე მოსახლეობის გადახდისუნარიანობის დაბალი დონე;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რაოდენობის გამოთვლის მეთოდოლოგიის შესახებ, ინფორმაციის ნაკლებობა და ნარჩენების რაოდენობრივ აღრიცხვასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 5) ნარჩენების წარმოქმნის წყაროზე სეპარაციის დაწერგვის აუცილებლობა;
- 6) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების (მაგ. პლასტმასი) გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) მოსახლეობაში ცნობიერებისა და ინფორმირებულობის არასაკმარისი დონე ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებით, დასუფთავების სერვისის ტარიფები და საკანონმდებლო მოთხოვნები;
- 8) ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესებისათვის დაფინანსების შესაძლო წყაროს შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

5. ქედის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნაგავმზიდი მანქანების არასაკმარისი რაოდენობის გამო სოფლებში დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა;
- 2) დასუფთავების სერვისის ტარიფის გაანგარიშების ეფექტურაზე მეთოდოლოგიის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) ნარჩენების შემცირების ერთ-ერთი ყველაზე იაფი ტექნოლოგიის - კომპოსტირების პრაქტიკის არარსებობა;

- 4) ახალი ცეცხლაურის ნაგავსაყრელის მშენებლობასთან დაკავშირებით ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) მუნიციპალიტეტში არსებული ძველი (შეჩერებული) ნაგავსაყრელის პრობლემა;
- 6) არსებული ნაგავსაყრელების მართვის საერთაშორისო გამოცდილების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) სახიფათო საყოფაცხოვრებო ნარჩენების (მაგ. პამპერსები, წამლები) უსაფრთხოდ მართვის პრობლემა;
- 8) გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 9) ახალი ცეცხლაურის ნაგავსაყრელის მშენებლობასთან დაკავშირებით ადგილობრივი მოსახლეობის არასაკმარისი ჩართულობა;
- 10) მოსახლეობის ცნობიერების დონისა და ინფორმირებულობის გაუმჯობესების აუცილებლობა;

6. ხულოს მუნიციპალიტეტი

- 1) მიწოდებულ სერვისზე მოსახლეობის გადახდისუნარიანობის დაბალი დონე, სერვისის გადასახადის ამოღების პრობლემა;
- 2) მუნიციპალიტეტის სოფლებისათვის დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა;
- 3) სამშენებლო ნარჩენების განთავსების პრობლემა, შესაბამისი ნაგავსაყრელის არარსებობა;
- 4) ნარჩენებიდან ენერგიის აღდგენის არსებული პოტენციალის გამოყენების შესაძლებლობების შესახებ (ნაკელიდან ბიოგაზის მიღება) ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 5) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) მოსახლეობაში ცნობიერების ამაღლების ღონისძიებების, საინფორმაციო კამპანიების ჩატარების აუცილებლობა;
- 7) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესებისათვის შესაძლო დაფინანსების წყაროების შესახებ (გრანტების მოპოვების შესაძლებლობები) ინფორმაციის ნაკლებობა.

IX. სამეცნიერო-ზოგოვრის სამართლის რეგიონი

1. ქ. ფოთის მერია

- 1) ნარჩენების სეპარაციის დანერგვასთან დაკავშირებული საკითხები, სამთავრობო მხარდაჭერის აუცილებლობა;
- 2) მუნიციპალიტეტში არსებული ნაგავმზიდი მანქანების მოძველებული ავტოფარეხი;
- 3) ახალი ნაგავსაყრელების მშენებლობის დაგეგმვასთან დაკავშირებით ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) გარემოს ნარჩენებით დაბინძურების შემთხვევაში ადმინისტრაციულ-სამართალდარღვევათა კოდექსის შესაბამისი მუხლების კანონალსრულებასთან დაკავშირებული პრობლემები და ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) ნარჩენების მართვის არსებული კანომდებლობის შესაბამისობაში მოყვანისა და ნარჩენების მართვის ჩარჩო კანონის მიღების აუცილებლობა;
- 6) ნარჩენების შეგროვება-გატანის სერვისის ტარიფის დაანგარიშებისა და გადასახადების ამოღების პრობლემები;

- 7) მოსახლეობის ფართო მასების ცნობიერების ამაღლების მიზნით საინფორმაციო კამპანიების ჩატარების აუცილებლობა;
- 8) ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავების აუცილებლობა და არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და მოსახლეობის ჩართულობის უზრუნველყოფა.

2. ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის სისტემის არარსებობა;
- 2) ნარჩენების გადამუშავების თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და მათი საქართველოში დანერგვის შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) ნარჩენების მართვის მარეგულირებელი კანონმდებლობის საკითხებზე (პასუხისმგებელი უნიტები და მათი უფლება-მოვალეობები) ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) მიწოდებულ სერვისზე მოსახლეობისგან გადასახადის ამოღების პრობლემა, გადახდისუნარიანობის დაბალი დონე;
- 5) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა და, შესაბამისად, დასუფთავების სერვისის მიწოდების პრობლემა;
- 6) ბიოგაზის რეაქტორის მნარმოებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების საკონტაქტო ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 8) ნარჩენების მართვის საკითხებზე, მოსახლეობის ცნობი-ერების ამაღლების მიზნით, საინფორმაციო კამპანიების ჩატარების აუცილებლობა;
- 9) არასამთავრობო სექტორისათვის საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესებისათვის შესაძლო დაფინანსების წყაროების შესახებ (გრანტების მოპოვების შესაძლებლობები) ინფორმაციის ნაკლებობა.

3. სენაკის მუნიციპალიტეტი

- 1) ნარჩენების ზუგდიდის ნაგავსაყრელზე ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული პრობლემები, მოძველებული სატრანსპორტო საშუალებები და გაზრდილი ხარჯი;
- 2) ნარჩენების მართვის სექტორში, ასოცირების შეთანხმების ფარგლებში, საქართველოს ვალდებულებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების სეპარაციის განხორციელების პრობლემა;
- 4) მუნიციპალიტეტში არსებული ღია ძარიანი ნაგავმზიდი მანქანებით სერვისის განხორციელებასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 5) ნაგავსაყრელების მშენებლობის ხარჯებისა და კანონმდებლობით მოთხოვნილი დოკუმენტაციის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) ადმინისტრაციულ-სამართალდარღვევათა კოდექსის, ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების შესაბამისი მუხლების, კანონალსრულებასთან დაკავშირებული პრობლემები;
- 7) სერვისის ტარიფის გაანგარიშებასა და გადასახადების ამოღებასთან დაკავშირებული პრობლემები;

- 8) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული მუნიციპალიტეტის შესაბამისი სამსახურებისა და მოსახლეობისათვის საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზების აუცილებლობა;
- 9) ადგილობრივი და ცენტრალური მასმედიის საშუალებებით ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემებისა და მათი მოგვარების გზების ხშირად გაშუქების აუცილებლობა.

4. ხობის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტის სოფლებში არასაკმარისი და მოველებული ნაგავმზიდი მანქანებისა და ნაგვის კონტინერების გამო სერვისის მიწოდების პრობლემა
- 2) საყოფაცხოვრებო ნარჩენებში სეპარაციის პრობლემა (პლასტმასის ბოთლებისა და ცელოფნების დიდი რაოდენობა);
- 3) მუნიციპალიტეტში მოქმედი ნაგავსაყრელის (ნებართვი-ანი) ოპერირების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელი ტექნოლოგიების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) გარემოს ნარჩენებით დაბინძურების შემთხვევაში ადმინისტრაციულ-სამართალდარღვევათა კოდექსის შესაბამისი მუხლების კანონალსრულებასთან დაკავშირებით ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) ნარჩენების მართვის გაუმჯობესების შესაძლებლობების (პროექტები) შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) მოსახლეობის ცნობიერების არასაკმარისი დონე;
- 8) დასუფთავების აქციებისა და საინფორმაციო კამპანიების ჩატარების აუცილებლობა.

5. აბაშის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესების აუცილებლობა;
- 2) დაფინანსების შესაძლო წყაროს შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) საყოფაცხოვრებო სახიფათო ნარჩენების (მაგ. თერმომეტრები) მართვის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) სახიფათო საყოფაცხოვრებო ნარჩენების უსაფრთხოდ მართვისა და ნარჩენების სეპარაციის დანერგვის აუცილებლობა;
- 5) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელი ტექნოლოგიების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) გარემოს ნარჩენებით დაბინძურების შემთხვევაში ჯარიმებებთან დაკავშირებული კანონმდებლობისა და პასუხისმგებელი უწყებების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მდგრადი მართვის შესახებ მოსახლეობის ცნობიერების არასაკმარისი დონე;
- 8) საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზების აუცილებლობა.

6. მარტვილის მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში არსებული ნაგავსაყრელის მცირე მოცულობა და, შესაბამისად, დიდი მოცულობის ნარჩენების განთავსების პრობლემა;
- 2) ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესების მიზნით გრანტების მიღების შესაძლებლობის შესახებ (დონორები, საფინანსო ინსტიტუტები), ინფორმაციის ნაკლებობა;

- 3) ახალი ნაგავსაყრელების მშენებლობის ხარჯებისა და კანონმდებლობით მოთხოვნილი დოკუმენტაციის შესახებ, აგრეთვე ნაგავსაყრელებთან დაკავშირებით სახელმწიფო სტრატეგიის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარაციისა და რეციკლირების (შუშა, პლასტმასი) პრობლემები;
- 5) ქვეყანაში რადიაქტიული ნარჩენების არსებობისა და განთავსების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა.
- 6) ნაგავსაყრელზე ნარჩენების განთავსების სერვისის ტარიფის (იურიდიულ პირებისა და ფიზიკური პირების) გაანგარიშების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა.
- 7) ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის ჯარიმების კანონალსრულების მექანიზმების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 8) მოსახლეობისათვის ნარჩენების მართვის საკითხებზე საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზების აუცილებლობა;
- 9) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვაში ადგილობრივი მასმედიის საშუალებების აქტიური ჩართულობა;
- 10) ადგილობრივ თვითმმართველობასა და მოსახლეობას შორის, ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ პრობლემურ საკითხებზე, არსაკმარისი კომუნიკაცია.

7. ჩხოროწყვს მუნიციპალიტეტი

- 1) მუნიციპალიტეტში ნაგავმზიდი მანქანების და კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა;

- 2) კანონალსრულებასთან-ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებაზე ჯარიმების გადახდა- დაკავშირებული პრობლემები;
- 3) ნარჩენების გადამუშავების ახალი ტექნოლოგიებისა და მათი საქართველოში დანერგვის შესაძლებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ნაგავსაყრელების მართვის საერთაშორისო გამოცდილება;
- 5) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების, მათ შორის, ინსინურატორების მშენებლობა/ოპერირებისათვის კანონმდებლობით გათვალინებული პროცედურების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) არასაკმარისი საინფორმაციო კამპანიები ნარჩენების მართვის საკითხებზე და, შესაბამისად, მოსახლეობის ცნობიერების დონისა და ინფორმირებულობის გაუმჯობესების აუცილებლობა;
- 7) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემების მოგვარებაში, საზოგადოების ჩართულობის უზრუნველყოფა.

8. წალენჯიჩის მუნიციპალიტეტი

- 1) საყოფაცხოვრებო ნარჩენებში სახიფათო საოჯახო ნარჩენების არსებობასთან დაკავშირებული რისკების შესახებ (პამჟერსები, ვადაგასული წამლები), ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) სახიფათო ნარჩენების უსაფრთხოდ მართვის სისტემის არარსებობა;
- 3) ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის ჯარიმების კანონალსრულების მექანიზმების შესახებ ინფორმაციისა და შესაბამისი ადამიანური რესურსების ნაკლებობა;

- 4) ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესებისათვის საერთაშორისო დონორი ორგანიზაციების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) ახალი ნაგავსაყრელების შესახებ თანამედროვე მიდგომებისა და საქართველოში ახალი ტექნოლოგიების დანერგვის პერსპექტივების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) მუნიციპალიტეტში საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარირებულად შეგროვებისა და რეციკლირების პრობლემა;
- 8) საზოგადოების ცნობიერების არასაკმარისი დონე;
- 9) ფართო საზოგადოებისათვის გარემოს დაბინძურებაზე ჯარიმების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;

9. მესტიის მუნიციპალიტეტი

- 1) მაღალმითიან სოფლებში სერვისის მიწოდებასთან დაკავშირებული პრობლემები (შესაბამისი ტექნიკის საჭიროება);
- 2) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადამამუშავებელი საწარმოების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 3) ქვეყანაში ნარჩენების შემცირების სტრატეგიული მიმართულებებისა და შემცირების შესაძლო მეთოდების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმჯობესების აუცილებლობა, ტარიფის გაანგარიშების მეთოდიკის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 5) დაბინძურებაზე ჯარიმებთან დაკავშირებით კანონალსრულების აუცილებლობა;

- 6) ბიოგაზის (ნაკელიდან) მიღების არსებული პრაქტიკული (უშგული) გამოცდილების დანერგვისათვის დაფინანსების წყაროების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 7) ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ კანონადსრულების საკითხებში მუნიციპალიტეტის ზედამხედველობის სამსახურის შესაძლებლობების გაძლიერების საჭიროება;
- 8) მუნიციპალიტეტის მოსახლეობაში ნარჩენების დაყრასთან დაკავშირებული ჯარიმების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 9) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მართვის საკითხებში მოსახლეობის ინფორმირებულობისა და ცნობიერების არასაკმარისი დონე;
- 10) საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზების აუცილებლობა;

ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის გერია

- 1) ნარჩენების მართვის სექტორში, ევროკავშირ - საქართველოს ასოცირების შეთანხმების ფარგლებში, მხარეების პასუხისმგებლობების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 2) საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წყაროზე სეპარაციის დაწერგვის საჭიროება;
- 3) მოსახლეობის ცნობიერების არასაკმარისი დონე, ნარჩენების მართვის საკანონმდებლო მოთხოვნების/სანქციების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 4) მუნიციპალიტეტში შემავალ სოფლების ნაწილში ნარჩენების დაყრაზე კანონადსრულების პრობლემა;
- 5) ნარჩენების მართვის თანამედროვე, გამოცდილი ტექნოლოგიების ქვეყანაში დანერგვის შესაძლებლობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა;
- 6) ლილოს თემის ტერიტორიაზე მოქმედი ნაგავსაყრელის მდგომარეობის გაუმჯობესების საშუალებები;
- 7) ნარჩენების მართვის საკითხების განხილვასა და არსებული პრობლემების მოგვარებაში მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის, კერძო სექტორის ჩართულობის და მონაწილეობის დონის გაზრდის აუცილებლობა.